

A bíróság azon Pp-ben meghatározott kötelezettsége, hogy a perköltség viseléséről dönt, nem az Áfa tv. hatálya alá tartozó gazdasági tevékenység [2007. évi CXXVII. tv. 2. §, 26. §, 120. §; 1952. évi III. tv. 75. §, 78. §, 79. §].

[1] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-budapesti Adóigazgatósága /a továbbiakban: elsőfokú hatóság/ a felperesnél 2012. január-március időszakra általános forgalmi adó (áfa) adónemben végzett bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzésének eredményeként a 2012. augusztus 27. napján kelt határozatával a felperest 526.000 Ft adókülönbözet, 303.000 Ft adóbírság és 3.000 Ft késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte, adózó terhére 1.515.000 Ft adókülönbözetet állapítva meg, amely összegből 989.000 Ft-ot jogosulatlan visszaigénylésnek, 526.000 Ft-ot adóhiánynak minősített.

[2] A fellebbezés folytán eljáró alperes a 2013. január 8. napján kelt határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

[3] Döntését az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény /a továbbiakban: Áfa tv./ 2.§ a) pontja, 26.§ /1/ és /2/ bekezdései, 120.§ a) pontja, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15.§ /3/ bekezdése, 165.§ /2/ bekezdése alapján hozta meg. Indokolása szerint az adózó negyedéves bevallásában a levonható adói között szerepeltette részítéletben terhére megállapított 6.060.000 Ft perköltség, mint adóalap 1.515.000 Ft adóját levonható adóként, és az adólevonási jogát megalapozó dokumentumként az ítéletet mutatta be.

[4] Az alperes szerint a bíróság által kiszabott perköltség kapcsán nem keletkezett az Áfa tv. hatálya alá tartozó ügylet, így adózó nem jogosult az áfa levonására. Kifejtette, hogy a bíróság a költségek megtérítése során nem nyújt az Áfa tv. hatálya alá tartozó szolgáltatást, és amikor a perköltség viselésére kötelezett fél a másik félnek az általa előlegezett perköltséget a bíróság döntésének megfelelően megfizeti, szintén nincs az Áfa tv. szerinti szolgáltatásnyújtás, mivel a perköltségre jogosult fél nem nyújt semmilyen szolgáltatást. Mindezek alapján a perköltség egymás közötti elszámolása az Áfa tv. tárgyi hatályán kívüli ügyletnek minősül, így a perköltségnek áfa tartalma nincsen.

[5] Felmerülhet, hogy amikor a bíróság a költségek viselése tárgyában határoz, bizonyos olyan költségeket, amelyek egyébként áfa-t tartalmaznak, a határozatában az áfa összegével megjelöli, de ez nem jelenti azt, hogy magának a perköltségnek is lenne áfa tartalma, pusztán arról van szó, hogy a perköltség meghatározott összetevői egyébként áfa-t is tartalmaznak. Ennek következtében azonban sem a bíróság és a felek, sem akár maguk a felek között olyan jellegű jogviszony nem jön létre a perköltség vonatkozásában, amely az Áfa tv. szerint adóztatható tényállást keletkeztetne.

[6] A felperes keresetében a határozatok hatályon kívül helyezését és a hatóság új eljárásra kötelezését kérte annak megállapításával, hogy az adóhatóság jogértelmezése téves és a perköltségként megítélt ügyvédi munkadíj áfa tartalma visszaigényelhető.

[7] Keresetében hivatkozott a fellebbezésében foglaltakra, hogy az Áfa tv. 13.§ /1/ bekezdése értelmében az ügyvédi szolgáltatás áfa köteles (kivéve az alanyi adómentességet), amelyről vagy számla kerül kiállításra, vagy bírói ítélet alapján kell azt megfizetni. Abban az esetben, ha az ügyvéd munkadíját jogerős bírósági ítélet állapítja meg, a jogosult nem állíthat ki számlát, hanem a jogerős ítélet alapján érvényesíti követelését. Az Áfa tv. 127.§ /1/ bekezdés bb) pontja alapján ugyanis ha a fizetendő adó megállapításakor számla nem áll az adóalany rendelkezésére, akkor mindazon okirat alkalmas az adólevonási jog gyakorlására, amely a fizetendő adó összegszerű megállapításához szükséges. Ennek pedig esetében megfelelt a Fővárosi Ítéltábla ítélete.

[8] Kifejtette, hogy az Áfa tv. 124.§-a taxatív felsorolja azokat a tevékenységeket, amelyek esetében az áfa levonás joga nem gyakorolható, közöttük a bírói ítélettel megállapított perköltség nem szerepel. A felperes az áfa szempontjából adóalanynak minősül, ahogyan a perköltség fizetési kötelezettséget megállapító bíróság is, és az a fél is, akinek javára az ítéletben a perköltséget áfa-val együtt megállapította.

[9] Álláspontja szerint az Áfa tv. értelmében a perköltség és az így megfizetett munkadíj a szolgáltatás kategóriájába tartozik. A 2006/112./EK irányelv 24. cikk /1/ bekezdése sem korlátozza közvetlen, vagy közvetett szolgáltatásokra a szolgáltatás fogalmát, hanem tágan értelmezi az adóalanyok teljes körére vonatkoztatva, akár egymásnak közvetlenül, akár közvetve végeznek szolgáltatásnyújtást. Az Áfa tv.-ben szabályozott adóáthárítás a bíróság közbenjárásával történik, amikor is ítéletében arra kötelezi a pervesztes felet, hogy a korábban megfizetett szolgáltatások ellenértékét fizesse meg. Így tehát semmilyen módon nem állítható az, hogy a perben megítélt munkadíj ne lenne egy szolgáltatás ellenértéke, amelynek megtérítésére a bíróság kötelezi a pervesztes felet, adott esetben az áfa összeg egyidejű megfizetése mellett. Az Áfa tv. rendelkezései alapján lehet tehát adót a perköltségre felszámítani, az ott meghatározott módon és feltételek mellett.

[10] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a keresetet elutasította. Indokolása szerint a perköltség viseléséről szóló döntés nem más, mint a pernyertes fél ügyvédi díjának áthárítása a pervesztes félre. Az áthárítással a perköltség nem válik a pervesztes fél érdekében, illetve nála hasznosult költségnek, fogalmilag kizárt tehát az az értelmezés, hogy az áthárított perköltséget a pervesztes fél felhasználta vagy hasznosította adóköteles tevékenységéhez. Ebből pedig okszerűen következik a perbeli ügyre, hogy a vitatott számlával áthárított áfa levonásának feltétele nem teljesült.

[11] A felperes felülvizsgálati kérelmében az ítélet hatályon kívül helyezését és keresete teljesítését kérte. Az egységes jogértelmezés érdekében előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett a perbeli jogkérdés körében. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az Áfa tv. alkalmazott jogszabályhelyeinek téves értelmezésével hozta meg határozatát. Változatlanul fenntartott álláspontja szerint a perben megítélt perköltség (ügyvédi munkadíj) áfa-t tartalmazó része visszaigényelhető.

[12] Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő az ítélet indokolása vonatkozásában. Az ítélet rendelkező részével egyet értve az indokolás megváltoztatását kérte arra hivatkozással, hogy az adólevonási jog elutasítása azon a megállapításon alapul, hogy a felperes részére szolgáltatásnyújtás nem történt.

[13] A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos, az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alapos:

[14] a Kúria rögzíti, a felperes által kezdeményezett közigazgatási perben az elsőfokú bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a bíróság által megállapított perköltségnek van-e áfa vonzata, avagy sem.

[15] A kérdés megválaszolása során elsődlegesen el kell határozni a perben részt vevő fél és az őt képviselő ügyvéd viszonyát, illetve a közöttük lévő jogviszonyból eredő fizetési kötelezettség számlázási és adóvonzatát a bíróság által megítélt perköltségtől. Az ügyfél ugyanis jogi képviselőt megbízhat azzal, hogy a perben meghatalmazottjaként eljárjon, és az ügyvédnek díjat fizet, amely szerződéses kapcsolat ellenértékének adóvonzata azonban nem képezte a per tárgyát. A jogkérdés a Pp. 75.§-ában szabályozott perköltségre vonatkozott.

[16] Kiemeli a Kúria, hogy sem a Pp., sem az Áfa tv. kifejezett szabályozással a bíróság azon jogszolgáltató tevékenységét, hogy a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesíti, nem minősíti áfa köteles tevékenységnek.

[17] Az Áfa tv. 2.§ a) pontja értelmében e törvény alapján adót kell fizetni az adóalany által - ilyen minőségében - belföldön és ellenérték fejében teljesített termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása után. Adóalany: az a jogképes személy vagy szervezet, aki (amely) saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére Gazdasági tevékenység: valamely tevékenység üzletszerű, illetőleg tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása, amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi, és annak végzése független formában történik /Áfa tv. 5.§, 6.§/. E jogszabályokkal kellett ütköztetni a Pp. perköltségre

vonatkozó rendelkezéseit.

[18] A perköltség - a törvényben meghatározott kivételeket nem tekintve - mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel (előzetes tudakozódás és levelezés költsége, eljárási illeték, tanú- és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsdíj, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.). A perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd, jogtanácsos készkiadásait és munkadíját is. A bíróság a perköltség felől hivatalból határoz. A pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni. A bíróság a perköltség összegét a fél által előadott és a szükséghez képest igazolt adatok figyelembevételével állapítja meg. Ha a fél a költségeket nem számította fel vagy nem igazolta, a bíróság a perköltséget a per egyéb adatai alapján hivatalból határozza meg /Pp. 75.§ /2/ bekezdés, 78.§ /1/-/2/ bekezdései, 79.§/.

[19] Az igazságszolgáltatás, a bíróság igénybevétele költségekkel jár. A perköltség a felek pervitelével kapcsolatban felmerülő költségek, kiadások összessége, a felek részéről jelentkezik, a reá irányuló igénynek a pernyertes fél az ura, összegét a bíróság határozza meg. Az ítélet kiegészítésének van helye (Pp. 225.§ /1/ bekezdés), ha a bíróság a perköltség viseléséről nem döntött.

[20] Helytállóan állapította meg az alperes, hogy a bíróság azon Pp.-ben meghatározott kötelezettsége, hogy a már felmerült költségek pontos összegéről és az azt viselő személyről dönt, nem az Áfa tv. hatálya alá tartozó gazdasági tevékenység, ahogyan bíróság ítélete alapján (termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás hiányában) a perköltség egyik fél részéről a másik félnek való megfizetése sem. Abból következően pedig, hogy a perköltségviselés nem az Áfa tv. szerint adóztatható tényállás, a perköltségnek nincsen áfa vonzata.

[21] A per során egyes, a perköltségbe tartozó tételek (pl.: áfa alany szakértő számlája) tartalmazhatnak áfa-t, azonban ez a perköltségviselést nem teszi áfa kötelessé, az Áfa tv. hatálya alá tartozó ügylet hiányában.

[22] A Kúria a perbeli jogkérdésben az európai jogi normákkal kapcsolatos jogértelmezési kérdést nem észlelt, ezért előzetes döntéshozatali eljárást nem kezdeményezett.

[23] Mindezek folytán a Kúria a helyes érdemi döntést tartalmazó jogerős ítéletet az indokolás megváltoztatásával a Pp. 275.§-ának /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

(Kúria Kfv.V.35.172/2014.)